

16.11.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**16 Kasım 2022
Çarşamba**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

16 Kasım 2022 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Gıda Kontrol Laboratuvarları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı İnsan Kaynakları Yönetmeliği
- Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Yönetmelik
- Türkiye Sağlık Politikaları Enstitüsünün Yapılanması ve Faaliyetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünün 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü Maddesinin (aa) Bendi Kapsamında İthalat Yoluyla Yapacağı Tarımsal Ürün Alımları ile Buna İlişkin Hizmet Alımları İhalelerinde Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünün 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü Maddesinin (g) Bendi Kapsamında Yapacağı Mal ve Hizmet Alımı İhalelerinde Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

İLKE KARARLARI

- Birinci Sınıfa Ayrılan ve Birinci Sınıf Olan Hâkim ve Savcılarının Çalışmalarının Değerlendirilmesi Esaslarına İlişkin İlke Kararında Değişiklik Yapılmasına Dair İlke Kararı
- Hâkim ve Savcılarının Derece Yükselmesi Esaslarına İlişkin İlke Kararında Değişiklik Yapılmasına Dair İlke Kararı

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

- Anayasa Mahkemesinin 18/10/2022 Tarihli ve 2018/5104 Başvuru Numaralı Kararı

YARGITAY KARARI

- Yargıtay 3. Hukuk Dairesine Ait Karar

G20'de gıda krizi alarmı

G20 Liderler Zirvesi'nin "Gıda ve Enerji Güvenliği" oturumunda, dünyada yeni bir gıda krizinin kapıda olduğu uyarıları yapıldı. İtalya Başbakanı Meloni, tahıl anlaşmasının uzatılması çabalarını desteklediklerini söyledi. Hindistan Başbakanı Modi ise gübre ve tahıl tedarikinin devamı konusunda dünya liderlerine çağrıda bulundu.

G20 Liderler Zirvesi'nin "Gıda ve Enerji Güvenliği" oturumu, gıda krizi alarmına sahne oldu.

G20 Liderler Zirvesi'nin "Gıda ve Enerji Güvenliği" oturumunda, İtalya Başbakanı Giorgia Meloni, Ukrayna'dan yapılan tahıl ihracatının hayati önem taşıdığını belirterek, tahıl anlaşmasının devam etmesi için uluslararası toplumun çabalarını desteklediklerini bildirdi. Hindistan Başbakanı Narendra Modi ise dünya genelinde sekteye uğrayan gübre ve tahıl tedarikinin devam etmesi konusunda dünya liderlerine çağrıda bulundu.

Meloni: Tahıl ihracatı hayati önem taşıyor

İtalya Başbakanı Giorgia Meloni, Ukrayna'dan yapılan tahıl ihracatının hayati önem taşıdığını belirterek, tahıl anlaşmasının devam etmesi için uluslararası toplumun çabalarını desteklediklerini bildirdi.

enerji ve güvenlik konulu oturumunda konuşan Başbakan Meloni, "Ukrayna'daki savaş, küresel enerji krizini ağırlaştırdı. Ama nihayetinde milenyumun başından bu

yana enerji politikalarında ve üretici ile tüketici ülkeler arasındaki ilişkilerde yapılan pek çok hatayı da belirginleştirdi" dedi.

Gıda konusunun ana öncelikleri olması gerektiğini vurgulayan Başbakan Meloni, İtalya olarak gıda ihtiyacını karşılamak için ithalata bağlı olan Kuzey Afrika'ya dair güçlü endişeler taşıdıklarını ifade etti.

Meloni, Ukrayna'daki tahılın dünya pazarlarına ulaşmasını sağlayan tahıl anlaşmasına da değinerek, "Ukrayna'dan yapılan tahıl ihracatı hayati önem taşıyor. İtalya da Boğaz'dan buğday geçişinin devam etmesi için uluslararası toplumun çabalarını destekliyor" ifadelerini kullandı.

Hindistan'dan sürdürülebilirlik çağrısı

Hindistan Başbakanı Narendra Modi, iklim değişikliği, Kovid-19 salgını, Ukrayna'daki gelişmeler nedeniyle dünya genelinde sekteye uğrayan gübre ve tahıl tedarikinin devam etmesi konusunda dünya liderlerine çağrıda bulundu.

ANI News'in haberine göre, Endonezya'daki G20 Zirvesi kapsamında düzenlenen Gıda ve Enerji Güvenliği oturumunda konuşan Modi, son dönemde dünya genelinde yaşanan gelişmelerin küresel tedarik zincirine zarar verdiği dikkati çekerek, "İklim değişikliği, Kovid-19 salgını, Ukrayna'daki gelişmeler ve bunlarla ilişkili küresel sorunların üst üste gelmesi dünya genelinde kargaşaya yol açtı. Küresel tedarik zincirleri harabeye döndü" dedi.

Enerji piyasasında istikrar sağlanmalı

Öte yandan, küresel enerji arzına ilişkin değerlendirmelerde bulunan Modi, "Dünyanın en hızlı büyüyen ekonomisine sahip olduğumuz için Hindistan'ın enerji güvenliği, küresel büyümede de önemli. Enerji arzına ilişkin herhangi bir kısıtlamadan kaçınılmalı ve enerji piyasasında istikrar sağlanmalıdır" diye konuştu.

Modi ayrıca, ülkesinin 2023'te G20 Zirvesi'ne ev sahipliği yapacağını belirtti.

Erdoğan, gıda krizi hakkında uyardı

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Dünya, buğday, ayçiçeği yağı ve mısırdaki olduğu gibi pirinçte de kriz yaşanması ihtimaliyle karşı karşıyadır" dedi.

Erdoğan, Endonezya'nın Bali adasındaki Apurva Kempinski'de düzenlenen G20 Liderler Zirvesi'nin "Gıda ve Enerji Güvenliği" oturumuna katıldı.

Oturumdaki konuşmasına misafirperverliği için Endonezya Devlet Başkanı Joko Widodo'ya teşekkür ederek başlayan Erdoğan, geçen sene tüm meydan okumalara rağmen küresel ekonominin yüzde 6 büyüdüğüne dikkati çekti. Erdoğan, ne var ki, artan talep, tedarik zincirlerinde yaşanan bozulma, emtia fiyatlarındaki yükseliş ve hammadde sıkıntılarının dünyayı yüksek enflasyonla karşı karşıya bıraktığını belirtti.

Rusya-Ukrayna Savaşı'nın ise gıda ve enerji kulvarında tıkanmaya, bunun da emtia fiyatlarında ilave artışlara yol açtığını dile getiren Erdoğan, şöyle devam etti:

"2015 yılındaki G20 dönem başkanlığımız sırasında gıda güvenliğini önceliklerimizden biri olarak gündemimize almıştık. Antalya'da sizleri misafir ettiğimizde Gıda Güvenliği ve Sürdürülebilir Gıda Sistemleri başlıklı eylem planımıza imza atmıştık. Aradan geçen süre zarfında yedi sene önce gündeme getirdiğimiz hususların isabeti görüldü. Eşim Emine Erdoğan'ın öncülüğünde yürüten Sıfır Atık Projesi kapsamında bu sene Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'na sunduğumuz '2030 Gündeminin Geliştirilmesi için Sıfır Atık Yaklaşımlarının Teşvik Edilmesi' başlıklı Karar Taslağına kıymetli desteklerinizi bekliyorum."

Dünyadaki gıda krizine işaret eden Erdoğan, "Mevcutta, dünya, buğday, ayçiçeği yağı ve mısırdaki olduğu gibi pirinçte de kriz yaşanması ihtimaliyle karşı karşıyadır. Keza, dünya gübre piyasası da süratle istikrara kavuşturulmalıdır. Aksi takdirde, önümüzdeki yıl daha büyük bir gıda krizi yaşayacağız." ifadesini kullandı.

"10 milyon tonun üzerinde tahılın sevkiyatı sağlandı"

Afrika'nın kuraklığın da etkisiyle kıtlık riski içinde bulunduğunu belirten Erdoğan, şunları kaydetti:

"Dünya beşten büyüktür' şiarıyla, Afrika'nın sesinin küresel ve bölgesel meselelerde yankı bulmasını önemsiyoruz. Türkiye olarak küresel gıda güvenliğinin temini için yoğun çaba sarf ettik. Tarafların yapıcı yaklaşımları sayesinde Birleşmiş Milletlerle birlikte Karadeniz'de tesis ettiğimiz koridordan şimdiye kadar 10 milyon tonun üzerinde tahılın sevkiyatı sağlandı. İstanbul Mutabakatı, savaşa rağmen tarafların uzlaşmaya varabildiklerini de gösterdi. Tabii mekanizmanın işlemeye devam etmesi için sizlerin de desteğiyle, sıkıntıya yol açan engellerin esnetilmesi noktasında adım atılması lazım. Ayrıca ihraç edilen tahılın Afrika başta olmak üzere acil ihtiyaç duyan az gelişmiş bölgelere ulaştırılması için de harekete geçmeliyiz."

Enerji güvenliği

Bu süreçte küresel enerji güvenliğinin tesisi ile tüketicilerin ucuz ve sürdürülebilir şekilde enerjiye erişimlerinin de öncelikli hal aldığını vurgulayan Erdoğan, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Gerçekçi, ayakları yere basan ve akılcı bir şekilde temiz enerji dönüşümünü idare etmemiz hayatidir. Gıda krizinin idaresinde olduğu gibi bir enerji merkezi olarak Avrupa başta olmak üzere yakın bölgemizin güvenliğine net katkı sağlıyoruz. Hatırlanacağı üzere G20 tarihindeki ilk enerji bakanları toplantısı, 2015 yılında ülkemizin dönem başkanlığı sırasında düzenlenmişti. Türkiye, kendisinin ve bölgesinin enerji arz güvenliğine destek verecek hamleleri uzun süredir kesintisiz şekilde hayata geçirmektedir."

Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Projesi'nin (TANAP), Güney Koridorunun işlerliği bakımından hayati öneme haiz olduğunu bir kere daha gösterdiğini aktaran Erdoğan, "Küresel ekonominin büyük sarsıntılar geçirdiği böyle bir dönemde dünya G20'nin yol göstericiliğine ve birlikteliğine daha fazla ihtiyaç duyuyor. Bu düşüncelerle toplantımızın ve alacağımız kararların tüm insanlık için hayırlı olmasını diliyor, ev sahibimiz Endonezya'ya teşekkür ediyorum." diye konuştu.

Rusya tahıl koridoru anlaşmasının uzatılmasına onay verecek

Rusya'nın Ukrayna'nın tahıl ve tarım ürünlerinin Karadeniz üzerinden ihracatına izin veren anlaşmanın uzatılmasını kabul edeceği belirtildi. Daha önce varılan anlaşmanın 19 Kasım'da son bulması öngörülmüştü.

Rusya'nın Birleşmiş Milletler'in aracılık ettiği Ukrayna'dan tahıl ve diğer tarım ürünlerinin Karadeniz'de ihracatına izin veren ve dünya gıda pazarı için hayati önemde akış sağlayan 'Tahıl Koridoru' anlaşmasının uzatılmasını kabul edeceği belirtiliyor.

Bloomberg'e konuşan bilgi sahibi kaynaklara göre Rusya 19 Kasım'da sona erecek anlaşmanın yenilenmesine izin verecek. Kaynaklar Rusya'nın uzatma karşılığında anlaşmaya yeni bir madde veya farklı bir ayrıntı eklenmesini talep edip etmediğine dair yorumda bulunmadılar.

Anlaşmayı İstanbul'dan yürüten kurulun sözcüsü şu aşamada onaylanacak ya da duyurulacak bir gelişme yaşanmadığını kaydetti.

İlk anlaşma 19 Kasım'da sona erecek

Temmuz ayı sonlarında Türkiye ve Birleşmiş Milletler aracılığıyla imzalanan orijinal anlaşma Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinin ardından ülkenin limanlarının abluka altına alması sonrası Ukrayna'dan deniz yoluyla yapılan ihracatın yeniden canlanmasını sağlamıştı.

16.11.2022

Cumartesi günü sona erecek olan ilk anlaşma 120 gün için imzalanmıştı. Anlaşma taraflardan birinin anlaşmadan çekilmek ya da değişiklik istemediği sürece 120 günlük yeni bir uzatma yapılmasını öngörüyor.

Orijinal anlaşmaya paralel olarak BM, Rus gıda ve gübrelerinin engellenmeden ihracatını sağlamaya yardımcı olma sözü verdi.

Tarımda üretici enflasyonu rekor tazeledi

Tarım ürünleri üretici fiyat endeksi (Tarım-ÜFE) yıllık bazda yüzde 163.3 artarken, aylık bazda yüzde 4.59 yükseldi.

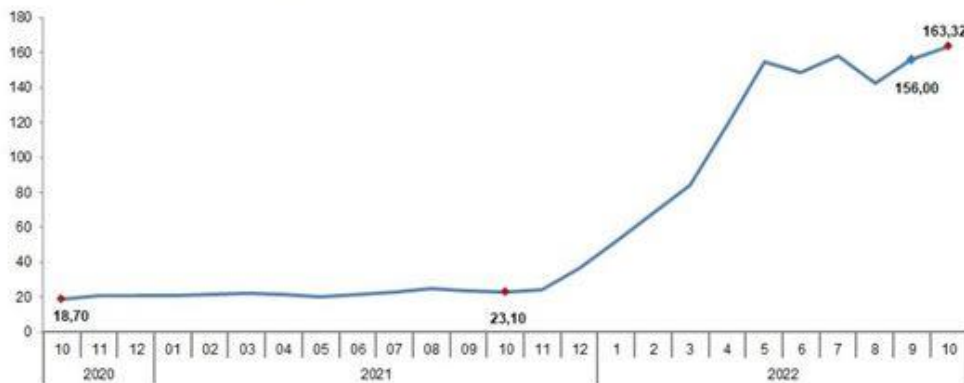
Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Ekim ayına ilişkin Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksini (Tarım-ÜFE) yayınladı.

Tarım-ÜFE, Ekim'de aylık bazda yüzde 4.59 artarken, yıllık bazda yüzde 163.32 yükseldi.

Endeks'te, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 123.81 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 111.12 artış gerçekleşti.

Böylece Endeks, yıllık bazda yeni bir rekora imza attı.

Tarım-ÜFE yıllık değişim oranı (%), Ekim 2022

Sektörlerde bir önceki aya göre, balık ve diğer balıkçılık ürünlerinde yüzde 1.81 azalış, tarım ve avcılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde yüzde 4.72 artış, ormancılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde yüzde 5.85 artış gerçekleşti. Ana gruplarda bir önceki aya göre tek yıllık bitkisel ürünlerde yüzde 3.21, canlı hayvanlar ve hayvansal ürünlerde yüzde 4.36 ve çok yıllık bitkisel ürünlerde yüzde 8.84 artış gerçekleşti.

Aylık Tarım-ÜFE'ye göre 7 alt grup daha düşük, 7 alt grup daha yüksek değişim gösterdi.

Bir önceki aya göre azalış gösteren alt gruplar sırasıyla, yüzde 16.50 ile tropikal ve subtropikal meyveler ve yüzde 12.46 ile lifli bitkiler oldu. Buna karşılık, aylık artışın yüksek olduğu alt grup ise yüzde 50.68 ile diğer ağaç ve çalı meyveleri ile sert kabuklu meyveler ve yüzde 13.58 ile yağlı meyveler oldu.

Alt gruplara göre Tarım-ÜFE aylık değişim oranları (%), Ekim 2022

Yıllık Tarım-ÜFE'ye göre 8 alt grup daha düşük, 6 alt grup daha yüksek değişim gösterdi.

Yıllık artışın düşük olduğu alt gruplar sırasıyla, yüzde 83.57 ile koyun ve keçi, canlı; bunların işlenmemiş süt ve yapağları ve yüzde 125.26 ile tropikal ve subtropikal meyveler oldu. Buna karşılık, yıllık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise sırasıyla, yüzde 361.53 ile turuncgiller ve yüzde 230.48 ile çeltik oldu.

Alt gruplara göre Tarım-ÜFE yıllık değişim oranları (%), Ekim 2022

Ekim 2022'de, endekste kapsanan 92 maddeden, 20 maddenin ortalama fiyatında azalış, 59 maddenin ortalama fiyatında ise artış gerçekleşti.

BM/ Guterres: Tahıl ihracatı önündeki engelleri kaldıracacağız

Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri Antonio Guterres, Karadeniz Tahıl Girişimi'nin yenilenmesi konusunda umutlu olduğunu belirterek, "Rus tahıl ve gübresinin ihracatının önündeki engelleri kaldırma konusunda oldukça ilerleme sağlandı. Umuyorum ki çabalarımız başarılı olacak ve kalan engelleri de kaldıracacağız" dedi.

Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri Antonio Guterres, G20 Zirvesi öncesi düzenlediği basın toplantısında, zirvenin kritik dönemde gerçekleştiğini ve dünyanın her yerindeki insanların hayat pahalılığı ve iklim değişikliğinin etkileriyle sarsıldığını söyledi.

Jeopolitik gelişmelerin yeni çatışmalar yarattığını dile getiren Guterres, "G20, köprüleri kurmak ve bu krizlere cevap bulmak için sıfır noktası. İlk olarak iklim değişikliği, çağımızın zorluğu. Sıcaklık artışını 1,5 dereceyle sınırlandırma hedefi uzaklaşıyor. İklim kaosunun dönülmez bir noktaya gelebileceği yöne ilerliyoruz. Bilim, sıcaklığın bu limiti aşması durumunda varoluşsal bir krizle karşılaşacağımızı söylüyor ama emisyonlar ve sıcaklık artmaya devam ediyor. Yeni bir yaklaşıma ihtiyacımız var. G20 ülkeleri küresel emisyonların yüzde 80'inden sorumlu" dedi.

Guterres, G20'nin, önerdiği İklim Dayanışma Pakti'nin hayata geçirilmesinde belirleyici rolü olduğuna işaret etti.

Gelişmekte olan ülkelerin açlık ve yokluğu azaltmak, sürdürülebilir kalkınmaya yatırım yapmak için finansmana erişim sağlayamadığını anlatan Guterres, "G20 ekonomilerini, küresel güneydeki hükümetlerin yatırımlarını sağlayabilmeleri için bir Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Kalkınma Paketini kabul etmeye çağırıyorum. Bu, gıda ve enerji krizlerini hafifletme ve daha fazla sıkıntının yaşanmasını önlemek için en gerekli adım" diye konuştu.

Gübre fiyatları salgın öncesinin üç katı

Guterres, dünyanın giderek daha fazla bölgesindeki açlık ve kıtlığı önlemek için acil harekete geçilmesi gerektiğinin altını çizdi.

Karadeniz Tahıl Girişimi'nin piyasaları stabil hale getirme ve gıda fiyatlarını düşürmeye yardımcı olduğunu belirten Guterres, şöyle devam etti:

"Her bir yüzdelerlik düşüş, açlığı hafifletiyor ve hayatları kurtarıyor. Ayrıca küresel gübre krizini hafifletmeliyiz. Gübre fiyatları salgın öncesine göre üç kat daha fazla, Rus gıda ve gübresinin küresel marketlere serbest şekilde akışının sağlanması için tüm engelleri sonlandırmak için çalışıyoruz. Başta ödemeler olmak üzere kalan tüm sorunları çözmek ve Karadeniz Tahıl Girişimi'ni yenilemek için durmaksızın çalışıyoruz."

Guterres, Ukrayna'daki savaşın fosil yakıtlara bağımlılık konusundaki tehlikeleri açıkça gösterdiğini dile getirerek, ayrıca dijital dönüşümün önemine işaret etti.

Konuşmasının ardından basın mensuplarının sorularını yanıtlayan Guterres, iklim değişikliğinin etkilerine karşı gelişmekte olan ülkelere sağlanacak finansman ve bu ülkelerin ekonomik kayıplarının tazmin edilmesi anlamına gelen "kayıp ve zarar" mekanizması konusunda Mısır'ın Şarm el-Şeyh kentinde devam eden iklim müzakerelerinde bir yol haritası oluşturulması konusunda umutlu olduğunu söyledi.

Guterres, G20'nin emisyon azaltma konusunda daha hırslı olması gerektiğini belirtti.

"Putin'in katılmasını çok isterdim"

Tahıl koridorunun kısa zamanda yenilenmesi gerektiği yönündeki görüşünün sorulması üzerine Guterres, şu yanıtı verdi:

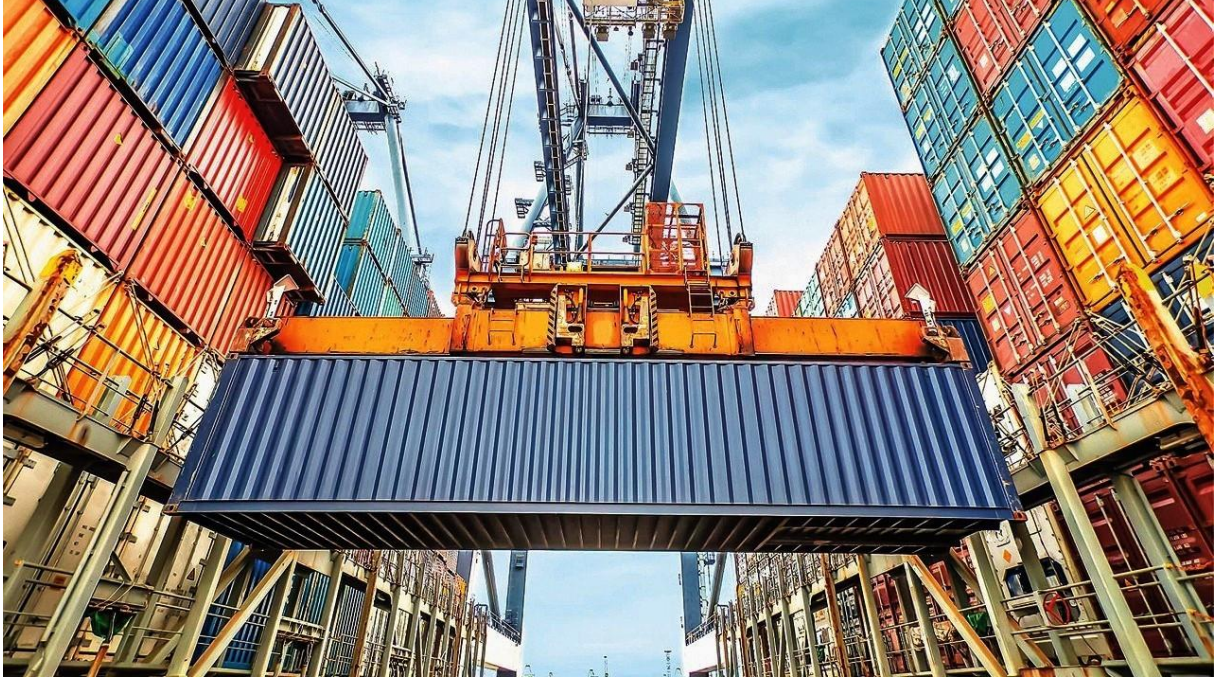
"Delegasyonumuzun Rusya delegasyonu ile cuma günü çok önemli bir toplantısı var. Hafta sonu Ukrayna tarafıyla da temaslarımız oldu. Kiev ile kendim de görüşeceğim. Rus tahıl ve gübresinin ihracatının önündeki engelleri kaldırma konusunda oldukça ilerleme sağlandı. Umuyorum ki çabalarımız başarılı olacak ve kalan engelleri de kaldıracacağız. Karadeniz Tahıl Girişimi'nin yenileneceği konusunda umutluyum çünkü

bu tahıllar tüm dünya için kritik önemde. ABD ve Rusya'nın görüşmeleri konusunda ise BM bu görüşmelere dahil değil ama gelecek için iki ülkenin görüşmesinin çok olumlu olduğunu söyleyebilirim."

Guterres, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in G20 Zirvesi'ne katılmaması ve Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov'un G20 Zirvesi için geldiği Bali'de hastaneye kaldırıldığına ilişkin haberler konusundaki sorusunu, "Öncelikle Putin'in burada olmasını gerçekten isterdim. Lavrov ile yapacağım görüşmenin Putin ile olması çok daha anlamlı olurdu. Lavrov'a ne olduğu konusunda bir bilgim yok ama iyileşmesini ve yarınki toplantıyı yapabilmeyi umuyorum" şeklinde cevapladı.

2.150 ürünün ithalatı yasaklandı 2 milyar \$'lık ihracat riske girdi

İthalat yasağını genişleten İran, listeye 613 ürünü daha dahil etti ve sayı 2 bin 150'ye yükseldi. Karar, Türkiye'nin bu ülkeye ihracatını olumsuz etkileyecek.

HÜSEYİN GÖKÇE- ANKARA

İran ithalatını yasakladığı ürün listesini genişletiyor. İran 2150 ürünün ithalatını yasakladı 2 milyar dolarlık ihracat riske girdi. İran, demir çelikten cam eşyaya, et ve sütten, buğdaya kadar geniş bir yelpazede 2.150 ürünün ithalatını yasakladı. 8'li GTİP bazında 4864 çeşit ürün ithal eden İran, döviz çıkışını engellemek için Ekim ayında 2150 ürünün ithalatına yasak getirdi. İran, demir çelikten cam eşyaya, et ve sütten, buğdaya kadar geniş bir yelpazede 2150 ürünün ithalatını yasakladı. 8'li GTİP bazında 4864 çeşit ürün ithal eden İran, döviz çıkışını engellemek için Ekim ayında 2150 ürünün ithalatına yasak getirdi. ABD'nin yaptırımları sonucunda petrol ve doğalgaz ihracatı daralan İran, bir süredir zaman zaman lüks tüketime yönelik ithalatı kısıma kararı, bu ülkeye yıllık yaklaşık 2 milyar doların üzerinde ihracat yapan Türk sanayicisini zora soktu.

Döviz çıkışını azaltmak istiyor

Ticaret Bakanlığı, Ekim ayının son haftasında İran'ın içerde üretimi yapılan, zaruri ihtiyaç olarak görülmeyen lüks tüketime yönelik ürünlerin ithalatını yasaklama kararı aldığını duyurdu. Bakanlıktan yapılan duyuruda döviz çıkışını en azaltmak isteyen İran'ın yurt içi üretimi artırmak için hammadde ve aramalı ithalatını artırmaya çalışırken, nihai ürünleri de mümkün olduğu kadar az ithal etmeye çalıştığı bildirildi.

İlk yasak 2019'da gelmişti

Buna göre İran 15 Ekim'den itibaren geçerli olmak üzere birçok fasılda yer alan 2 bin 150 ürünün ithalatını yasakladı ve ürünlerin 8'li Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonunda (GTİP) bir liste yayınladı. Yerli üretimi korumak ve döviz çıkışını engellemek amacıyla ilk ithalat kısıtlamasına 2018 yılında giden İran, 1392 ürünün ithalatını yasakladı. 2019'da ithalatı yasak ürün sayısını 1519'a, 2020'de 1539'a çıkaran İran, geçen yıl ise ürün sayısını 1537 olarak belirledi. İran 2022 yılı için ise ithalatı yasaklı ürün listesine 613 ürün daha ekleyerek, ithalatı yasaklanan ürün sayısını 2150'ye çıkardı. Aynı tarihte 766 tarife maddesini de geçici yasaklayan İran, bu ürünlere ilişkin ise herhangi bir liste paylaşmadı.

Yasaklı ürün listesinde neler var?

8'li Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP) bazında 4864 kalem ürün ithalatı gerçekleştiren İran, aldığı son kararlar birlikte bunların yarıya yakınının gümrüklerinden geçişini yasakladı. Yani bu liste kapsamındaki ürünler artık İran'a ihraç edilemeyecek. DÜNYA'nın 4'lü GTİP bazında yaptığı çalışmaya göre uluslararası ticarete konu olan fasılların neredeyse tamamından bazı ürünlerin ithalatı yasaklanmış durumda. Bunlar arasında yer alan ürünlerden bazıları şunlar: Canlı hayvan, et ve sakatat, süt ürünleri, çiçek, sebze, meyve, buğday, buğday unu, hayvansal yağlar, örmeye elverişli bitkisel ürünler, sos, konserve balık, şeker, çikolata, kakao, mama, cornfl eks, domates, kahve, maya, dondurma, bira, su, şarap, etil alkol, yem, puro, tuz, kil, mermer, demir cevheri, uçucu yağlar, sabun, mum, plastik yer karoları, plastik küvet, kauçuk eldiven, deri, deri eşya, kürk, yonga levha, karton, kitap, yün, halı, örme giyim, tekstil, ayakkabı, şapka, alçı, cam eşya, kıymetli taş, demir çelikten eşya, alüminyum, bahçe aletleri, kilit, nükleer kazan, vagon, otomobil, motosiklet, gemi, yat, gaz sayacı, saat, müzik aletleri, kılıç, mobilya, bisiklet, oyun konsolu.

ATO Başkanı Gürsel Baran güven tazeledi

Ankara Ticaret Odası (ATO) seçimlerinin ikinci aşaması gerçekleşti. Yönetim Kurulu Başkanlığı seçimlerinde 186 oyun 185'ini alan Gürsel Baran, yeniden başkan seçildi.

Ankara Ticaret Odası'nın (ATO) 8 Kasım 2022 Salı günü yapılan ilk aşama seçimlerinde, 160 bin üyesini temsil eden 192'i meclis üyesi olmak üzere toplam 452 komite üyesi seçilmişti. Seçim sonuçlarının kesinleşmesinin ardından ATO Meclis Üyeleri'nin Yönetim Kurulu Başkanı, Yönetim Kurulu asil ve yedek üyeleri, Disiplin Kurulu'nun asil ve yedek üyeleri ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Genel Kurulu Delegeleri'ni seçmek için, ATO'da ikinci kez sandık kuruldu.

Çankaya 4. İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı'nın denetimindeki seçimler, ATO Meclis Salonu'nda yapıldı. Meclis üyeleri sabah saat 09.00'dan itibaren oy kullanmaya başladı. Seçimlerde Yönetim Kurulu Başkanlığı için tek aday olan Gürsel Baran, oy kullanmaya Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıkloğlu ve seçimlere kadar ATO'da Meclis Başkanlığı görevini yürüten Mustafa Deryal ile birlikte geldi. Baran ve Hisarcıkloğlu, oy zarflarını sandığa birlikte attılar.

Saat 13.00 itibarıyla sandıklar kapatıldı ve oylar sayılmaya başlandı. Gürsel Baran'ın tek listeyle aday olduğu seçimde, ATO'nun 192 meclis üyesinden 187'si oy kullandı, 1 oyun geçersiz sayıldığı seçimlerde geçerli olan 186 oyun 185'ini alan Baran, Yönetim Kurulu Başkanı olarak seçildi. Güven tazeleyen Baran, ATO'nun 19'uncu başkanı olarak üçüncü dönemini icra edecek.

Seçimlerde Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerinin yanı sıra Disiplin Kurulu ve TOBB Genel Kurulu Delegeleri de belirlendi.

“Kazanan sadece Ankara’dır”

Seçimlerle ilgili değerlendirmede bulunan ATO Yönetim Kurulu Başkanı Gürsel Baran, “38 bin 565 kişinin yetki belgesi aldığı ve 24 bin 455 üyenin oy kullandığı seçimler Odamız tarihinin en yüksek katılım oranlı seçimi olarak tarihe geçti. 192’si meclis üyesi olmak üzere toplam 452 organ üyeliği için 1628 aday yarıştı. 78 meclis üyesi kardeşimizin aramıza katılmasıyla birlikte meclisimizin de yüzde 41’i yenilendi, yaş ortalaması 49 oldu, kadın meclis üyesi sayımız 7’ye yükseldi. Komite üyelerimizle birlikte yenilenme oranı yüzde 58,6 oldu.” dedi.

“Bu saatten sonra artık kazanan sadece ve sadece Ankara’dır, Ankara Ticaret Odası üyeleridir.” diyen Baran, şunları kaydetti: “Şimdi, tüm kimlikleri bir kenara bırakarak kaldığımız yerden çalışmaya, üretmeye, üyemize ve şehrimize emek vermeye devam etme zamanı başlamıştır. Bundan sonra tüm enerjimizi, üyelerimiz için, onların hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi için, ticaretimizin ve ihracatımızın gelişmesi için, Ankara ekonomisinin ilerlemesi ve büyümesi için ve nihayetinde ülke ekonomisi için harcayacağız.”

2023 yılında Türkiye Cumhuriyeti ile birlikte ATO’nun da 100’üncü yılını kutlayacaklarını kaydeden Baran, yeni dönemde yürütecekleri çalışmalar hakkında bilgi verdi. Baran “Ankara’nın en büyük, Türkiye’nin ikinci büyük sivil toplum kuruluşu olarak, Ankara’nın ve ülkemizin geleceği inşa edilirken bizler de elimizi taşın altına koyacağız. Bu ilk günkü şevk ve heyecanı diri tutarak, masada, sahada, üretim ve satış alanlarında her nerede olursa olsun aynı bilinçle çalışacağız. Ankara Ticaret Odası, Ankara’nın ihtiyacı olan her yerde, üyelerin nefesi olacak, morali olacak, desteği olacak. Ankara’nın sorunları için elini taşın altına koyarak gayret gösterecek. İnşallah Ankara Ticaret Odası’ndan iz bırakarak ayrılanlardan oluruz.” Şeklinde konuştu.

ATO’nun yeni Yönetim Kurulu şu isimlerden oluştu:

Adem Ali Yılmaz

Ahmet Akça

Ali Yıldız

Halil İbrahim Yılmaz

Halil İlik

Naki Demir

Nihat Uysallı

Ömer Çağlar Yılmaz

Temel Aktay

Yasin Özyolu

GÜRSEL BARAN KİMDİR

1960 yılında Siirt'te dünyaya geldi. Profesyonel iş hayatına, 1981 yılında kurduğu 'Dost Boya İnşaat ve Otomotiv Sanayi Ticaret Limited Şirketi' firması ile adım attı. Kurucusu olduğu şirket çatısı altında inşaat ve boya malzemeleri sektörlerinde faaliyetlerini sürdürmektedir.

2004 yerel seçimlerinde Altındağ Belediyesi Meclis Üyeliği'ne seçildi ve iki dönem görev yaptı. 1999 yılından bu yana ATO Meclis Üyesi olan Gürsel Baran, ATO Komite Üyesi (1999-2000), ATO Özel İhtisas Komisyonu Üyesi (2000-2008), ATO Fiyat Tahmin Komisyonu Üyeliği (2002-2009) ve ATO Hesapları İnceleme Komisyon Başkanlığı (2003-2016) görevlerinde bulundu. 2016 ve 2018 yıllarında Yönetim Kurulu Başkanlığı görevine seçildi. 8 Kasım 2022 tarihinde yapılan ATO Meslek Komitesi ve Meclis Üyesi seçimlerinde 45 Numaralı Boya Satıcıları ve İmalatçıları Meslek Komitesi'nden Meclis Üyesi olarak seçilen Baran, bugün yapılan seçimlerde de yeniden Yönetim Kurulu Başkanı oldu. Baran, ATO Başkanlığı görevini yürüten 19'ucu isim oldu.

Kredi Garanti Fonu'nda 2017-2018 döneminde yönetim kurulu üyeliği gerçekleştiren Baran, 2017 yılından bu yana Ankara Kalkınma Ajansı ile Ankara Fuarcılık Anonim Şirketinin yönetim kurulu üyeliği, 2018 yılından bu yana da GTİ Başkan Vekilliği ile TOBB Ticaret Odaları Konsey Başkanlığı görevlerini yürütmektedir. 2019 yılından bu yana TDV Mütevelli Heyet Üyesi olan Baran, 2020 yılı başından bu yana da DEİK Denetim Kurulu Başkanlığı görevini yerine getiriyor.

Baran, Timkoder-Tesisat İnşaat Sanayi Malzemecileri Derneği ve Siirt Eğitim Kültür ve Yardımlaşma Vakfı'nda aktif olarak görev yapmaktadır.

Bütçe, ekimde 83.3 milyar lira açık verdi

Bütçe ekimde 83,3 milyar TL ile yılın en yüksek açığını verdi. 12 aylık bütçe açığı Ekim itibariyle 224 milyar TL'ye yükseldi.

Merkezi yönetim bütçe açığı ekim ayında 83,3 milyar liraya ulaştı. 12 aylık bütçe açığı ekim itibariyle 224 milyar TL'ye çıktı.

Hazine'den yapılan açıklamaya göre, 2022 yılı Ekim ayında merkezi yönetim bütçe giderleri 307,4 milyar TL, bütçe gelirleri 224,2 milyar TL ve bütçe açığı 83,3 milyar TL oldu. Ayrıca, faiz dışı bütçe giderleri 246,3 milyar TL ve faiz dışı açık ise 22,1 milyar TL olarak gerçekleşti.

Merkezi yönetim bütçesi 2021 yılı Ekim ayında 17 milyar 406 milyon TL açık vermiş iken 2022 yılı Ekim ayında 83 milyar 254 milyon TL açık verdi. .

2021 yılı Ekim ayında 3 milyar 106 milyon TL faiz dışı açık verilmiş iken 2022 yılı Ekim ayında 22 milyar 110 milyon TL faiz dışı açık verildi.

Merkezi yönetim bütçe giderleri Ekim ayı itibarıyla 307 milyar 416 milyon TL olarak gerçekleşti. Faiz harcamaları 61 milyar 144 milyon TL, faiz hariç harcamalar ise 246 milyar 272 milyon TL oldu.

2022 yılında merkezi yönetim bütçe giderleri için öngörülen 2 trilyon 831 milyar 472 milyon TL ödenekten Ekim ayında 307 milyar 416 milyon TL gider

gerçekleştirildi. Geçen yılın aynı ayında ise 131 milyar 422 milyon TL harcama yapılmıştı.

Ekim ayı bütçe giderleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 133,9 oranında arttı. Giderlerin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranı ise 2021 yılında yüzde 9,8 iken 2022 yılında yüzde 10,9 oldu.

Faiz hariç bütçe giderleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 110,3 oranında artarak 246 milyar 272 milyon TL'ye çıktı. Faiz hariç giderlerin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranı ise 2021 yılında yüzde 10,0 iken 2022 yılında yüzde 9,8 olmuştu.

Merkezi yönetim bütçe gelirleri Ekim ayı itibarıyla 224 milyar 162 milyon TL olarak gerçekleşti. Vergi gelirleri 181 milyar 806 milyon TL, genel bütçe vergi dışı gelirleri ise 37 milyar 905 milyon TL oldu.

Yeniden Çankaya, yeniden 7 yıl

Liderlerin üzerinde anlaştıkları maddelere göre 5+5 sisteminden 7 yıllık Cumhurbaşkanlığı modeline geçilecek. Görev süresi dolan Cumhurbaşkanı siyasete dönüş yapamayacak. Seçim barajı yüzde 3'e düşürülecek, Başbakanlık makamı geri dönecek.

Altılı Masa, 8'inci buluşmada parlamenter sisteme geçişin yol haritasını belirledi:

Altılı Masa'nın 8'inci toplantısının ardından Anayasa'da yapılması gerekli değişiklikler de netleşti. Liderlerin üzerinde anlaştıkları değişiklikler şöyle:

VETO YETKİSİ: 7 yıllık Cumhurbaşkanlığı modeline geçilecek. Cumhurbaşkanlığı makamı saraydan Çankaya Köşkü'ne alınacak. Cumhurbaşkanı tarafsız olacak ve varsa partisi ile ilişkisi kesilecek. 7 yılını tamamlayan Cumhurbaşkanı aktif siyasete dönemeyecek. Cumhurbaşkanı'nın veto yetkisi kalkacak. Cumhurbaşkanı kanunlar için uyarı niteliğinde 'geri gönderme' yapabilecek. **TBMM** isterse buna uyup yasada değişikliğe gidecek.

SEÇİM BARAJI DÜŞECEK

BARAJ YÜZDE 3: TBMM seçimleri 5 yılda bir yapılacaktır. **Seçim** barajı yüzde 3'e düşürülecek. Yurt dışı seçim çevresi oluşturulacaktır. Siyasi parti ve adaylara yapılan belirli miktarın üzerindeki bağış ve harcamaların kamuoyuna açıklanması zorunlu

olacak. Milletvekili genel seçiminde en az yüzde 1 oy alan siyasi partilere de Hazine yardımı verilecek.

BAKANLAR KURULU: Başbakanlık makamı yeniden oluşturulacak. Başbakan ve bakanlar TBMM üyeleri arasından seçilecek. Hükümetin kurulmasında basit çoğunluk, düşürülmesinde ise salt çoğunluk aranacak. Gensoru geri gelecek. Cumhurbaşkanı ve bakanların Yüce Divan'a sevinde TBMM'de aranan oy oranı azaltılacak.

HAKİMLERE GÜVENCE

YARGI TEMİNATI: Hakimlere coğrafi teminat güvencesi sağlanacak. Hukuk fakültelerinin sayısı azaltılacak. Anayasa Mahkemesi ve AİHM kararları derhal uygulanacak. Adalet Bakanı ve Müsteşarı, HSK'dan çıkarılacak. AYM'nin üye sayısı arttırılacak ve üyelerinin en az dörtte üçü hukukçu olacak.

BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ: Gazetecilere karşı ceza soruşturmasına gerekçe yapılan mevzuat yeniden düzenlenecek. TRT, RTÜK, BİK ve Anadolu Ajansı tarafsız olacak.

MÜLAKATA SON: Kamudaki sınavlarda mülakata son verilecek, yazılı sınav sonuçları esas alınacak.

Altılı Masa aday için hızlanacak

Altılı Masa toplantılarına yoğun programları, il ziyaretleri ve yurtdışı temasları nedeniyle bir süre ara veren liderler bundan sonra çalışmalarını hızlandırma kararı aldı. Liderler 15 günde bir toplanacak. Uzlaşi ve kararlılık mesajı veren Altılı Masa'nın kurduğu ortak çalışma gruplarından, Anayasal ve Yasal Reformlar Komisyonu, Seçim Güvenliği Komisyonu ve İletişim Komisyonu çalışmalarına son şeklini verdi. Temel politika alanlarında 9 ana, 60 alt başlık altında yürütülen çalışmalar imza altına alınacak. Bu çalışma ile ortaya 'hükümet programı' da denilebilecek ortak politika ve projeler çıkacak.

Liderler şu ana kadar görüşmelerde tam uzlaşi prensibi nedeniyle adaylar üzerinde tartışmadı. Tüm alanlarda tam uzlaşi sağlandıktan sonra da seçim takvimine uygun olarak Cumhurbaşkanı adayı belirlenecek ve YSK takviminin belirlenmesi ile birlikte aday açıklanacak. Liderlerin anlaştığı konular, rapor ve çalışmalar da kamuoyuna şeffaf bir şekilde aktarılacak. Bu amaçla altilimasa.biz isimli bir web sitesi de kuruldu. Liderler 28 Kasım'da Demokrat Parti Genel Başkanı Gültekin Uysal'ın ev sahipliğinde yeniden bir araya gelecek. ■ **Deniz Ayhan**

Avrupa'da tansiyonu yükselten füze: Savaşa hazır olma durumu artırıldı

NATO üyesi olan Polonya'nın Ukrayna sınırında bulunan Przewodow köyüne Rus füzesi düştü. Olayda 2 kişi hayatını kaybetti. Olayın ardından Polonya'da askeri birliklerin savaşa hazır olma durumunun artırılmasına karar verildi. Öte yandan Rusya'dan yapılan açıklamada suçlamaların provokasyon olduğu belirtildi.

Polonya medyasında yer alan haberlere göre, bölgede şiddetli bir patlama yaşandı. Ülkenin **Ukrayna** sınırında bulunan Przewodow köyüne düşen Rus füzesi nedeniyle iki kişi hayatını kaybetti. Hükümet sözcüsü Piotr Müller, Twitter hesabından yaptığı açıklamada, "Başbakan Morawiecki, Ulusal Güvenlik Komitesi'ni acil olarak toplantıya çağırırdı." ifadelerini kullandı. Müller, toplantının detaylarına ilişkin bilgi paylaşmadı.

SAVAŞA HAZIR OLMA DURUMU ARTIRILDI

Polonya Hükümet Sözcüsü Piotr Müller, Ulusal Güvenlik Komitesi'nin Ukrayna sınırındaki köye füze düşmesi nedeniyle toplandığını belirterek, "Askeri birliklerin savaşa hazır olma durumunun artırılmasına karar verildi." dedi. Müller, Polonya Başbakanı Mateusz Morawiecki tarafından acil olarak toplantıya çağırılan Ulusal Güvenlik Komitesi'nin ardından basın mensuplarına açıklama yaptı.

Toplantıya, ilgili üst düzey tüm yetkililerin katıldığını ifade eden Müller, "Askeri birliklerin savaşa hazır olma durumunun artırılmasına karar verildi." dedi.

NATO'DAN POLONYA'YA FÜZE DÜŞMESİYLE İLGİLİ AÇIKLAMA

NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, Polonya'ya füze düşmesiyle ilgili NATO'nun durumu gözlemlediğini belirterek, "Tüm gerçeklerin tespit edilmesi önemli." mesajını paylaştı. Stoltenberg, Twitter hesabından, Polonya Devlet Başkanı Andrzej Duda ile konuşarak taziyelerini ilettiğini bildirdi.

NATO'nun durumu gözlemlediğini ve müttefiklerin yakın dayanışma içerisinde olduğunu belirten Stoltenberg, "Tüm gerçeklerin tespit edilmesi önemli." değerlendirmesini yaptı.

NATO'dan daha önce yapılan açıklamada "Bu haberleri araştırıyoruz ve müttefikimiz Polonya ile yakın koordinasyon içindeyiz." ifadesi kullanılmıştı.

RUSYA: SUÇLAMALAR PROVOKASYONDUR

Rusya Savunma Bakanlığı, Polonya-Ukrayna sınırındaki hedeflere saldırı yapmadıklarını bildirerek, "Polonya toprağına Rus füzeleri düştüğüne yönelik suçlamalar kasıtlı provokasyondur." açıklamasında bulundu. Söz konusu füzenin Rusya'ya ait olmadığına vurgulandığı açıklamada, "Polonya toprağına Rus füzeleri düştüğüne yönelik suçlamalar kasıtlı provokasyondur. Gerginliği daha da tırmandırmak amaçlanmaktadır. Rusya tarafından Polonya-Ukrayna sınırındaki hedeflere hiçbir saldırı yapılmamıştır." ifadelerine yer verildi.

Açıklamada, Polonya medyasının Przewodow köyündeki olay yerinden yayınladıkları enkazın da Rus silahlarıyla hiçbir ilgisi olmadığı belirtildi.

PENTAGON: İDDİALAR HENÜZ TEYİT EDİLMEDİ

Polonya'da Ukrayna sınırına yakın bir kasabaya 2 Rus füzesinin düştüğü yönündeki iddialar henüz teyit edilemezken, Pentagon Sözcüsü Tuğgeneral Patrick Ryder iddialara ilişkin açıklamada bulundu. Ryder düzenlediği basın toplantısında, "Polonya'da Ukrayna sınırına yakın bir bölgeyi iki Rus füzesinin vurduğuna dair basında çıkan haberlerin farkındayız. Size şu anda bu haberleri doğrulayacak herhangi bir bilgimiz olmadığını ve bunu daha ayrıntılı olarak araştırdığımızı söyleyebilirim. Bu yüzden spekülasyon yapmak veya varsayımlara girmek istemiyorum" dedi. Ryder ayrıca, ABD'nin "NATO topraklarının her karışını savunacağını" vurguladı.

LETONYA'DAN 4. MADDE ÇAĞRISI

Letonya Savunma Bakanı Artis Pabriks, bir NATO ülkesinin, toprak bütünlüğü, bağımsızlığı veya güvenliği tehdit altında olduğunu düşündüğünde müttefiklerle istişare istemesine imkan veren 4. maddeyi harekete geçirme konusunda çağrıda bulundu. Pabriks, Twitter hesabından yaptığı paylaşımda, kaynağı henüz belirlenemeyen füzenin düşmesi sonucu 2 kişinin öldüğü açıklanan Polonya'ya başsağılığı diledi.

Suçlunun Rusya olduğunu öne süren Pabriks, "Rus rejimi sadece Ukraynalı sivilleri hedef alan füzeler ateşlemekle kalmadı, aynı zamanda Polonya'daki NATO topraklarına da indi. Letonya, Polonyalı dostlarının yanındadır ve bu suçlu kınamaktadır." ifadelerini kullandı.

Pabriks, bir NATO ülkesinin, toprak bütünlüğü, bağımsızlığı veya güvenliği tehdit altında olduğunu düşündüğünde müttefiklerle istişare istemesine imkan veren 4. maddeyi anımsatarak, "Bu konuda ilk tepkim 4. maddeyi hatırlatmak olurdu." ifadesine yer verdi.

DANİMARKA VE BELÇİKA'DAN AÇIKLAMA

Danimarka Dışişleri Bakanı Jeppe Kofod, Polonya'ya füze düşmesi sonucu 2 kişinin hayatını kaybetmesi nedeniyle endişeli olduklarını belirtti. Kofod, sosyal medyadan yaptığı açıklamada, "Polonya'dan çok endişe verici bilgiler geldiğini" ifade etti.

Polonya halkının yanında olduklarını bildiren Kofod, Polonyalı yetkililer ve NATO ile yakın temas içinde olduklarını vurguladı. Kofod, "Ne olduğunu henüz tam olarak bilmiyoruz. Müttefiklerimizle bunu açıklığa kavuşturmaya çalışıyoruz." ifadesini kullandı.

Belçika Başbakanı Alexander De Croo da "Polonya'daki olayı" kınadıklarını bildirdi. Sosyal medyadan açıklama yapan De Croo, Polonya halkına taziye dileklerini ileterek, "Hepimiz, bizi korumak için her zamankinden daha fazla birlik içinde ve donanımlı olan NATO ailesinin parçasıyız." değerlendirmesini yaptı.

NORVEÇ: ÇOK CİDDİ OLAY

Norveç Dışişleri Bakanı Anniken Huitfeld, Polonya topraklarına bir füzenin düşmesini "çok ciddi bir olay" olarak gördüklerini bildirdi. Norveç kamu yayın kuruluşu NRK'daki habere göre Huitfeld, Polonya'ya füze düşmesini not ettiklerini belirtti. "Bu çok ciddi bir olay ancak olayın henüz birçok boyutu net değil." diyen Huitfeld, Polonya makamlarından konuyla ilgili daha fazla açıklama beklediklerini kaydetti.

LETONYA VE ESTONYA'DAN POLONYA'YA DESTEK

Letonya Dışişleri Bakanı Edgars Rinkevics, Rus füzelerinin NATO üyesi Polonya'yı vurduğunu belirterek, "Bu, olayları tırmandıran tehlikeli bir adım. Müttefikimiz Polonya ile tam dayanışma içindeyiz." dedi. Rinkevics, Twitter hesabından yaptığı paylaşımda, Polonya'nın Ukrayna sınırındaki köyü "Rus" füzelerinin vurduğunu öne sürdü.

Polonya tarafından uygun görülen her türlü eylemi destekleyeceklerinin altını çizen Rinkevics, "Bu, olayları tırmandıran tehlikeli bir adım. Müttefikimiz Polonya ile tam dayanışma içindeyiz. Rusya tüm sonuçların sorumluluğunu üstlenecek." ifadelerini kullandı.

Estonya Dışışleri Bakanlığından yapılan açıklamada da "Polonya'dan gelen son haberler çok endişe verici. Polonya ve diğer müttefiklerle yakın işışarelerde bulunuyoruz. Estonya, NATO topraklarının her karışını savunmaya hazır. Yakın müttefikimiz Polonya ile tam dayanışma içindeyiz ." ifadelerine yer verildi.

MACARİSTAN SAVUNMA KONSEYİ'Nİ TOPLADI

Macaristan Başbakanı Viktor Orban, Polonya'daki füze saldırısı ve Dostluk Petrol Boru hattının kapatılması nedeniyle Savunma Konseyi'ni topladı. Başbakanlık Basın Ofisi Genel Sekreteri Bertalan Havasi, Macar Haber Ajansı (MTI) yaptığı açıklamada, Başbakan Viktor Orban'ın, Polonya'daki füze saldırısı ve Dostluk Petrol Boru hattının kapatılması nedeniyle Savunma Konseyi'ni topladığını söyledi. Ayrıca, Macaristan Savunma Bakanı Kristóf Szalay-Bobrovniczky'in NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg ile bir telefon görüşmesi gerçekleştirdiği belirtildi.

İNGİLTERE: KOORDİNASYON HALİNDEYİZ

İngiltere Başbakanı Rishi Sunak, Polonya'ya füze düştüğü yönündeki haberleri acilen incelediklerini ve Polonya Cumhurbaşkanı Andrzej Duda'yla görüştüğünü belirterek, NATO dahil uluslararası ortaklarla koordinasyon halinde olduklarını bildirdi. Sunak, Twitter'dan yaptığı paylaşımda, Dışışleri Bakanı James Cleverly ve Savunma Bakanı Ben Wallace'la konuştuğunu kaydederek, "Polonya'da füze saldırısı haberlerini acilen inceliyoruz ve ne olduğunu ortaya çıkaran müttefiklerimizi destekleyeceğiz." ifadesini kullandı.

Tarım danışmanlarının sesine kulak verilmeli

Ali Ekber YILDIRIM

16 Kasım 2022 Çarşamba

Bir süreden beri tarım danışmanları sorunlarını dile getirmek ve seslerini duyurmak için adeta çırpınıyorlar. Seslerini Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetleri Derneği aracılığıyla duyurmaya çalışıyorlar. Dernek Başkanı Ziraat Mühendisi Mahmut Kaytan sorunlarını içeren bir açıklamayı bize de gönderdi.

Tarım danışmanları ne istiyor?

Dernek Başkanı Mahmut Kaytan'ın aktardığı bilgilere göre, tarım danışmanlarının sorunları ve talepleri özetle şöyle: “Temel sorunumuz, gerek çiftçi örgütlerinde ve gerekse kendi nam hesabına serbest olarak tarım danışmanlığı yapan, sahada özverili bir şekilde işini icra eden meslektaşlarımız tarım danışmanlarının özlük haklarının verilmemesi, sorunlarının çözülmemesi, görmezden gelinmesi, emeklerinin karşılığının verilmemesi ve mağdur edilmesidir.

2012 yılında yaptığı hizmet karşılığında aylık bazda 3 asgari ücretten fazla destek alan tarım danışmanları aradan geçen 10 yılın sonunda 2022 yılında maalesef asgari ücretin altında bir desteğe mâhkum edilmiştir. Bu kabul edilebilecek bir durum değildir.”

Tarım danışmanlığı batıda 70,Türkiye’de 13 yıldır uygulanıyor

Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetleri Derneği Başkanı Mahmut Kaytan, tarım danışmanlığının özellikle batı ülkelerinde 70 yılı aşkın süredir etkin bir uygulama olduğunu belirterek şu bilgileri verdi: “Ülkemizde ise 2003 yılında mevzuat çalışmaları ile başlatılan bu proje; 2009 yılında ilk tebliği ile ülke genelinde 24 ilde 100 danışman ve 3145 üretici ile başlatıldı. Geçen süreç içerisinde pek çok badireler atlatılmış ve de çiftçi nezdinde kabul görmeye başladığı bir devrede kaldırılacağı yönünde beyanatların verildiği dönemler de olmuştur. Danışmanlığın kaldırılamayacağı anlaşılmış ve de sistemin rekabetçi gücü olan kendi nam ve hesabına çalışan serbest tarım danışmanları maalesef 2016 yılında sistem dışında bırakılmıştır.

Danışmanlık başta Ziraat odaları olmak üzere üretici örgütleri ile devamına karar verilmiştir. Rekabetçi hizmet anlayışı kısmen de olsa ortadan kaldırılmıştır. 2015 yılı itibari ile 2620 danışmanla 156 bin üreticiye verilen danışmanlık hizmeti verirken maalesef 2016 yılı itibari ile 751 danışmana düşürülmesine ve hizmet verilen üretici sayısının da 45 bin 60'a kadar düşmesine sebebiyet vermiştir.

Neticesinde 2018 yılında sistemin rekabetçi gücü olan kendi nam ve hesabına çalışan serbest tarım danışmanları tekrar sisteme dâhil edilmiştir. Süreç 2019 yılında bugünkü şekli ile bilfiil başlamıştır. 2021 yılı sonu itibari ile ülke genelinde 1.170 danışman ile 70 bin 200 üreticiye hizmet verilir duruma gelinmiştir. 2022 yılında danışman sayısı 1022 ye üretici sayısı da 61 bin 670'e düşmüştür."

Devlet kendi görevini danışmanlara devretti

Tarım danışmanlığı hizmetini devlet verirken yapılan düzenlemelerle bu görev bir anlamda özelleştirildi. Devlet; 2009 yılına kadar yaptığı ve görevi 2009 yılından itibaren yine kurallarını kendisinin koyduğu danışmanlık hizmetlerini "Tarım Danışmanlığı" ile yaptırmaya başladı. Fark neydi? Devlet sosyal hizmet anlayışı doğrultusunda tüm kesimlere ulaşarak bu hizmeti verirken, 2009 yılından itibaren daha spesifik şekli ile "Danışmanlık" adı altında bu hizmetleri verdirme yoluna gitti. Bu uygulamanın özellikle gelişmiş ülkelerde 70 yıllık bir geçmişi olduğu da bilinmektedir. Türkiye'de 13 yıllık bir uygulamanın ekonomik zorluklar içerisinde yapıldığı ve de yaptırıldığı görülüyor.

Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetleri Derneği Başkanı Mahmut Kaytan, dernek olarak Tarım ve Orman Bakanlığı'ndan taleplerini şöyle açıklıyor: "Her şeyden önce tarım danışmanının üretim sezonu boyunca üretime katkısının izlenerek ortaya konulması öncelikli talebimizdir. Bu doğrultuda da özlük haklarının iyileştirilmesi de teklif ve beklentimiz de bu doğrultuda olduğunu ifade ediyoruz."

Aylık 6 bin lira ile nasıl geçinecekler?

Resmi Gazete'nin 20 Ekim 2022 tarihli sayısında yayınlanan 2022 Yılı Tarımsal Destekleme Kararnamesi ile Kırsal Kalkınma Desteklemeleri kapsamında tarım danışmanlarına yıllık 72 bin lira ödeme yapılması öngörülüyor. Bu aylık 6 bin liraya denk geliyor. Tarım sektörü için çok önemli görevler yapan tarım danışmanları bu ücretle geçinmenin mümkün olmadığını ifade ediyor.

Tarım danışmanlarına verilen ücrete tepki gösteren Mahmut Kaytan'ın verdiği bilgiler şöyle: " Sürecin başından itibaren tarım danışmanına verilen ücret şekli nasıldı? Nasıl uygulanmaya başlandı. Bugün bir tarım danışmanın aldığı ücret nedir?

2010 yılında bir danışman yıllık 20 bin lira ile 35 bin lira aralığında, 2012 yılında da 30 bin lira ile 48 bin lira aralığında destek alıyordu. Bu ücretlendirme şekli 2016 yılında değiştirildi ve grup işletme olarak yıllık bazda 30 bin lira olarak uygulanmaya başlandı. Bu ücretler yıllık bazda; 2017 yılında 35 bin lira, 2018 yılında 38 bin lira,

2019 yılında 38 bin lira, 2020 ve 2021 yılında 46 bin lira, 2022 yılında ilk yayımlanan kararda 46 bin lira olarak belirlendi. Ancak yapılan itirazlar sonucunda bu rakam 52 bin liraya çıkarıldı. 2023 yılında ise ödenecek destekleme miktarı 72 bin lira olarak belirlendi. Açıkça ifade ediyoruz ki bu destek miktarı kesinlikle kabul edilemez. Tabiidir ki önümüzdeki günlerde bu konu bütün boyutu ile ele alınacaktır. Çünkü geçen bu süre içerisinde 2010 yılı ile 2022 yılları arasında danışmana verilen ücretlerin asgari ücret mukayesesini ile konuyu farklı açıdan da değerlendirmek isteriz. 2010 yılında bir danışman 20 bin lira ile 35 bin lira aralığında yıllık bazda bir ücret alırken asgari ücret aylık bazda 588 lira, yıllık bazda ise 7 bin 56 liraydı. 2022 yılında asgari ücret; Ocak ayı başı itibari ile 4 bin 253 lira olmuş. Temmuz ayı itibari ile de asgari ücret; 5 bin 500 liraya yükseltildi. Yıllık bazda ortalama asgari ücretin toplamda 58 bin 518 lira olduğu görülmektedir. Tarım danışmanlarına yıllık bazda asgari ücret altında 52 bin lira ücret ödenmektedir.”

Tarım danışmanları Cumhurbaşkanı ve Bakan’dan ne istiyor?

Tarım danışmanları Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan ile Tarım ve Orman Bakanı Prof. Dr. Vahit Kirişçi’den 3 isteği var. Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetleri Derneği Başkanı Mahmut Kaytan bu istekleri şöyle sıraladı:

1-Tarım danışmanları da tarımsal üretimin bir gerçeği olduğu görülmelidir. İlk etapta önümüzdeki günlerde ödenecek 2. dilim ödemelerinin de bu oranlarda artırılarak ödenmelidir.

2- 2023 yılı için belirlenen tarımsal danışmanlık destekleme miktarı günün şartlarına göre tekrar değerlendirilmeli ve bütçe imkânları doğrultusunda günün şartları da dikkate alınarak destek miktarı artırılmalıdır. Bu tarım danışmanlarına moral olmaktan öte tarımsal üretime daha da çok katkı sağlayacaktır.

3- Bütün bu gelişmeler neticesinde sahada bilfiil çalışan, bilgi ve beceri sahibi, üretime katkı sunan tarım danışmanlarının özlük haklarının korunması ve kadro imkanı ile güvence altına alınacak tedbirlerin alınması sağlanmalıdır. Bu anlamda; kadro hakkı alabilecek tarım danışmanlarına kadro tahsis yapılmalıdır. Sözleşmeli kadrolarda tarım danışmanları kadro imkânları güvence altına alınması sağlanmalıdır.

Özetle, tarım danışmanlık uygulamasının bütün bu olumsuz şartlara rağmen tarımsal üretime önemli katkılar sağladığı biliniyor. Bu sistem iyileştirilerek uygulamada verim alınması gerekirken, Tarım ve Orman Bakanlığı “tarım müşavirliği” diye yeni bir uygulamayı başlatacağını duyurdu. Adı ister danışmanlık isterse müşavirlik olsun doğru uygulanmazsa tarıma katkısı olmaz. Bu işi yapanlara insani koşullarda yaşam şartları sağlanmalı.

Tarım danışmanı kimdir ne iş yapar?

Her şeyden önce tarım danışmanı; Tarım ve Orman Bakanlığı'nın belirlemiş olduğu mevzuatlar doğrultusunda çalışmalarda bulunan ve de üreticinin her zaman ve her fırsatta kendisine ulaşan kişidir.

Danışman; zaman mefhumu düşünmeden 7/24 esasına göre hizmet verdiği üreticisinin işletmesinde, ahırında, ağlında, tarlasında, serasında, bağında, bahçesinde ve de su ürünü ürettiği tesisinde görev yapan ve de doğru, ekonomik, güvenilir ürün üretimine katkı veren meslek mensubudur.

Bütün bu işi ve işlerin karşılığında hizmet verdiği üreticiden ücret talep etmeyen kişidir. Bu ücreti yine Bakanlığın her yıl belirlediği danışmanlık hizmet destekleri karşılığında yapan meslek mensubudur.

Danışman; ticaret yapamaz, ürün alıp satamaz, ürün reklamı yapamaz. Diğer bir ifade ile kamu görevi gören kişidir.

Her 100 gençten 27'si ne okuyor, ne çalışıyor; boşta geziyor!

Alaattin AKTAř

16 Kasım 2022 arřamba

✓ Yaşları 15-24 arasında olan 12 milyon gencin yüzde 27 oranında 3.3 milyonu ne eēitimine devam ediyor, ne okuyor. Bu gençler boşta geziyor; ana-baba parası yiyor.

✓ Bu 3.3 milyon gencin 557 bini niversite mezunu. Ne eēitimde ne istihdamda olan gençlerdeki genel oran yüzde 27 ama niversite mezunlarında oran yüzde 38'e çıkıyor.

İşsizlik oranını yüzde 10'a adeta baēladık. İki ileri bir geri bile deēil! Bir ileri, bir geri; neredeyse yerinde sayan bir oran elde ettik. Sonuç, aslında kocaman bir hiç! Gerçek sonuç ise dn açıklanan dramatik veriler...

İşgücü istatistiklerinin üçüncü çeyrek verileriyle (eskiden her ay takip edilebilirdi) ne eēitimde, ne istihdamda olan genç nüfusun durumuyla ilgili son durumu ērendik.

Yaşları 15-24 arasında olan nüfus 12 milyon...

Bu nüfusun 8.7 milyonu ya eēitimine devam ediyor ya alışıyor.

Kalıyor 3.3 milyon nüfus... Yani yaşları 15-24 arasında olan 3.3 milyon genç ne eēitimine devam ediyor ne alışıyor. Bu gençler için boşta geziyor demek herhalde yanlış olmasa gerek.

Yani her 100 gencin 27'si bu durumda.

2022'nin sonuna geliyoruz ve 15-24 yaş grubunda olan 149 bin genç okuma yazma bilmiyor. Pek inanılmaz görünüyor ama gerçek böyle. 2022, üçüncü çeyrek, 149 bin okuryazar deēil. Bu gençlerin 115 bini de alışmıyor. Bunlar için **“ne eēitimde, ne istihdamda”** tanımını bile uymuyor. Eēitim söz konusu deēil ki...

Ne eğitimde ne istihdamda olan 3.3 milyon gencin üçte birini lise altı eğitimliler oluşturuyor.

557 bin üniversite mezunu var

Yükseköğretimi tamamlamış ama iş bulamamış boşta gezen genç sayısı yarım milyondan fazla.

Tanım olarak **“15-24 yaş grubundaki”** deniliyor ama üniversite mezunları için bunu **“18-24”** diye okumakta yarar var. Yaşı 24'ten küçük 1 milyon 452 bin üniversite mezunu bulunuyor. Bu gençlerin 895 bini iş bulmuş, kalan 557 bin genç ise işsiz geziyor.

Üniversite mezunlarında ne eğitimde ne istihdamda olanların oranı tam yüzde 38. Her 100 üniversite mezunundan 38'i iş arayışında...

“Üniversite zaten 22-23 yaş dolayında bitirilir, öyle hemen iş bulunamamış olması da çok yadırganmamalıdır” denilebilir, bu görüşten yola çıkılarak yüzde 38'lik oran normal görülebilir. Bu görüşte hiç haklılık payı yok değil ama üniversite mezunlarındaki işsizlik sorunu yalnızca bu yaş grubuyla, gençlerle sınırlı değil ki...

Bu konunun ayrıntıları da diğer bölümde...

Ne eğitimde ne istihdamda olan 15-24 yaş arası nüfus (3. çeyrek-bin kişi)

	Toplam	NENİ	Oran (%)
Okuryazar olmayan	149	115	77,1
Lise altı eğitimli	5.625	1.060	18,8
Lise	2.847	935	32,8
Mesleki ve teknik lise	1.901	583	30,7
Yükseköğretim	1.452	557	38,3
Toplam	11.974	3.250	27,1

EN YÜKSEK İŞSİZLİK ÜNİVERSİTE MEZUNLARINDA...

Mevsim etkisinden arındırılmamış verilere göre üçüncü çeyrekteki işsizlik oranı yüzde 10.1 düzeyinde. Ancak genel oran yüzde 10.1 olmakla birlikte eğitim durumuna göre bakıldığında çok farklı işsizlik oranları göze çarpıyor.

En düşük işsizlik oranı yüzde 3.9 ile okuryazar olmayanlarda. Ne var ki bu oran çok anlam ifade etmiyor. Çünkü okuryazar olmayanlar genellikle işgücüne katılmıyor. İşgücüne katılma oranının düşük olması da doğal olarak işsizlik oranının düşük kalmasını sağlıyor.

Dikkat çekici olan oran hiç kuşku yok ki yükseköğretim görenlerde... Bu durumda olanlarda işsizlik oranı yüzde 10.1'lik genel oranın üstünde, yüzde 12.1 düzeyinde.

Ancak gerçek farkı görebilmek için işgücü, istihdam ve işsizlik verilerini eğitim durumuna göre ikiye ayırmak gerekir. Toplamdan yükseköğretim görenler çıkararak bir grup oluşturmak ve bunun oranını hesaplamak...

Böyle yaptığımızda yükseköğretim dışında kalanlardaki işsizlik oranı yüzde 9.3 düzeyinde. Genel oranı yüzde 10.1'e üniversite mezunları çıkarıyor.

Dolayısıyla üniversite mezunlarındaki yüzde 12.1'lik işsizlik oranının karşılaştırılması gereken oran, yükseköğretim görmemiş olanların yüzde 9.3'lük oranı.

Arada önemli bir fark var. Hiç eğitim görmemiş ya da eğitimi üniversiteye kadar ancak uzanmış her 1000 kişiden 93'ü işsiz, üniversite mezunlarında ise her 1000 kişiden 121'i işsiz...

Farkın böylesine açık olmasının en önemli nedenlerinden biri de kuşkusuz üniversite mezunlarının işgücüne katılım oranının yüksekliği.

Eğitim durumuna göre işgücü, istihdam ve işsizlik (3. çeyrek-bin kişi)

	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşsiz. (%)
Okuryazar olmayan	867	832	34	3,9
Lise altı eğitilmiş	15.324	14.024	1.300	8,5
Lise	4.805	4.239	566	11,8
Mesleki ve teknik lise	3.967	3.536	432	10,9
Yükseköğretim	9.698	8.529	1.169	12,1
Toplam	34.661	31.160	3.501	10,1

Abdulkadir Selvi

İstanbul saldırısını telefon trafiği aydınlatacak

İstanbul'da 6 vatandaşımızın hayatına mal olan, 81 kişinin yaralandığı saldırıyı gerçekleştiren, organize eden, aracılık yapan, TNT patlayıcının temin edilmesini sağlayanların kısa süre içerisinde yakalanarak gözaltına alınması, kanlı eylemin aydınlatılması açısından büyük bir fırsat sağladı.

Bombalı eylemi gerçekleştiren Suriye asıllı Ahlam Albashır, Beyoğlu'nu kana bulayan patlayıcıyı temin eden ve teröristin Suriye'den karı koca görüntüsü vererek birlikte geldiği, İstiklal Caddesi'ne birlikte gittiği Bilal ile kanlı eylemi organize eden Ammar Jarkas ile kardeşi Ahmet Jarkas'ın yakalanmasıyla birlikte saldırıyla ilgili görüşmeleri yaptıkları telefonları da ele geçirildi.

PYD'li teröristlerin eylem talimatını aldıkları Kobani'deki merkezle yaptıkları telefon görüşmeleri ve karşılıklı mesajlaşmaları İstanbul polisi tarafından incelemeye alındı.

Siber Suçlarla Mücadele ekipleri tarafından incelenen telefonlardaki Kobani'deki örgüt yöneticileriyle yapılan görüşmeler ve eylemi gerçekleştirenler arasındaki mesajlaşmaların üzerinde duruluyor. Teröristlerin saldırıdan 3 gün önce mesaj trafiğini artırdıkları, Kobani'den gelen talimat üzerine eylemin yerini ve saatini belirledikleri ortaya çıkıyor.

KAÇIŞ PLANLARI

Bombalı saldırının ardından ise daha önce yaptıkları kaçış planını devreye soktukları belirlendi. Bombalı saldırıyı organize eden Ammar Jarkas ile kardeşi Ahmet Jarkas'ın kaçış sürecini yönettikleri, terörist Ahlam Albashır'ın bir an önce yurtdışına kaçırılmak istendiği belirlendi. Ancak Kobani'nin Ammar Jarkas ve patlayıcıyı temin eden Bilal'in kaçırılmasını önemseydiği belirlendi. Delillerin yok edilmesi açısından saldırıyı gerçekleştiren Ahlam Albashır'ın ortadan kaldırılmasının planlandığı tespit edildi. Teröristlerin ne zaman eylem kararı aldıkları, bombalı saldırıyı nasıl planladıkları ve kaçış güzergâhları ile Kobani'deki merkezle yaptıkları görüşmeler telefon trafiğinin incelenmesi sonucunda net bir şekilde ortaya çıkacak.

Saldırıyı gerçekleştirenlerin ve organize edenlerin ifadeleri sırasında verecekleri bilgiler olayın aydınlatılmasını sağlayacak.

Ancak saldırının organize edilmesinden kaçış sürecine kadar olan trafiğin net bir şekilde ortaya çıkmasında ise telefon görüşmeleri ve karşılıklı mesajlaşmalar yararlı olacak.

KANDİL DEĞİL ARTIK KOBANİ

ABD'nin bayrağının dalgalandığı Kobani'de yetiştirilen terörist Ahlam Albashır tarafından kana bulanık İstiklal saldırısı aynı zamanda istikbalimize yapılan bir saldırıdır.

İstanbul saldırısı PKK'ya yönelik yeni bir durumu ortaya çıkarması açısından önemli. Sadece sivillere yönelik bir katliam girişimi olarak görüp geçemeyiz.

Ankara Gar, Gaziantep'te kına gecesine düzenlenen canlı bomba eylemi, Hatay Reyhanlı'da bombalı araçla yapılan saldırı. Bunlar Suriye'den organize edilen saldırılardı. Türkiye, bu saldırılar üzerine terörle mücadele konseptini değiştirdi. Terörü kaynağında kurutmak için Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı ve Barış Pınarı operasyonlarını gerçekleştirdi.

Mersin'de Tece Polisevi'ne yapılan saldırı ve İstiklal Caddesi'ndeki bombalı eylemle birlikte yeni bir durum ortaya çıktı. Artık PKK eylemleri Suriye'de ABD'nin kontrolündeki Menbiç ve Kobani'de yetiştirilen ve Suriyelilerden oluşan özel istihbarat birimleri tarafından gerçekleştiriliyor. Yine ABD'nin kontrolündeki Kobani ve Menbiç'ten harekete geçen teröristler Türkiye'de eylem yapıyor.

ABD'NİN KORUMASINDA

Kandil PKK'nın ana karargâhı. Örgütün beyni. Cemil Bayık, Murat Karayılan gibi terör örgütü yöneticileri Kandil'de bulunuyorlar. PKK'yı Kandil'e getirip yerleştiren ABD'ydı. Ancak PKK çok kirlendi. ABD, Suriye'de doğrudan kendine bağlı olarak çalışan PYD ve YPG gibi bir yapılanmaya gitti. Başında Mazlum Kobani bulunuyor. Zaman zaman aralarında yetki çatışması olsa da Kandil'e bağlı olarak çalışıyor. Silah, para ve eğitim desteğini Amerikalılardan alıyor.

1- Bizim artık Kandil'i tartıştığımız kadar Kobani'yi de konuşmamız gerekiyor. Çünkü son dönemlerde ABD, Kandil'i değil Kobani'yi ön plana çıkarıyor.

ABD'nin 2 milyar dolar destek verdiği, binlerce TIR dolusu silah ve mühimmat desteği sağladığı PKK'nın Suriye yapılanması olan PYD-YPG'nin yeni yapılanmasının bir eylemi ile karşı karşıyayız.

SURİYE YAPILANMASI

Eylül ayında Amerikan CENTCOM ile PKK-YPG sınırımızın ötesinde Kobani’de namluları Türkiye’ye çevrilmiş silahlarla tatbikat yapmışlardı. ABD’nin, YPG’ye sadece para ve silah desteği sağlamadığı aynı zamanda askeri eğitim verdiği biliniyordu. Ama Türkiye’ye terör eylemleri yapması için Suriyelilerden oluşan yeni bir birim kurulduğu bilinmiyordu.

2- İstanbul saldırısı ile PYD-YPG’nin bünyesindeki Suriye network’ü ortaya çıktı. ABD’nin kontrolündeki Kobani’de Suriyelilerden oluşan özel istihbarat birimine Türkiye’ye yönelik bombalı eylem talimatı verildiği belirlendi. Onun için Kandil kadar artık Kobani’yi de tartışmamız lazım diyorum.

İKTİDARA KARŞI, PKK’YA DOST

3- İktidara karşı olan bir kesimin, Türkiye Cumhuriyeti’ne değil, PKK’ya inanmaya hazır olduğu ortaya çıktı. İstiklal Caddesi’nde bomba patlatanların PKK’lı olmadığını kanıtlamak için ellerinden geleni yaptılar. Hem de terörün katlettiği Ecrin’den utanmadan. AK Parti’ye karşı olabilirsiniz, Erdoğan’ın gitmesini isteyebilirsiniz ama İstanbul’da sivilleri hedef alan bombalı saldırıyı gerçekleştiren, geçmişinde bebek katili olmak gibi kanlı bir sicili olan, Türkiye’yi bölmeyi hedefleyen PKK’ya nasıl inanırsınız? Hem de PKK yöneticilerinden Duran Kalkan’ın kanlı eylemler olacağı yönündeki talimatına rağmen bu savrulma nedir Allah aşkına?

PKK’YA PKK DİYEMEDİLER

4- Aralarında milliyetçi-ülkücü kökenden gelen İYİ Parti’nin, ulusalcı CHP’nin, muhafazakâr partilerin bulunduğu 6’lı masa İstanbul’daki saldırıyı kınayan bir açıklama yaptı. HDP’den yapılan açıklamayla aynı düzeyde. Selahattin Demirtaş’ın kınamasından ise bir tık aşağıda. PKK’ya PKK diyemediler. PKK bu ülkede hiçbir şeyi başaramadıysa da İstanbul saldırısından sonra PKK’ya PKK, teröriste terörist diyemeyen bir muhalefet bloku oluştu ya, bu da bana dert oldu.

ALKIŞLAR ASLI BAYKAL’A

Ayşenur Arslan’ın PKK’yı aklamak için kıvrandığı, FETÖ’cülerin organize bir şekilde harekete geçip İstanbul saldırısını Türkiye Cumhuriyeti’ne ihale etmeye çalıştığı bir ortamda Aslı Baykal çok net bir tavır ortaya koydu.

“‘Terör saldırıları iktidara yarıyor’ gibi söylem üreterek devleti ve kurumlarını zan altında bırakmaya çalışıyorlar. Siz de terörle mücadele edin o vakit, size de yarasın. Bir maniniz mi var?’ dedi.

Yıllardır muhalefete anlatmaya çalıştığım ama bir türlü anlatamadığım gerçeği Aslı Baykal bir tweet’le özetlemiş oldu.

Esfender KORKMAZ

Özelleştirme halkın refah seviyesini nasıl düşürdü?

16 Kasım 2022 Çarşamba

Özellikle Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde, özelleştirme etkinlik kriterlerine göre değil, siyasi iktidarların bütçe finansmanı için kullanıldı. Bu nedenle uygulamada, kamu altyapı hizmetleri, kamu tekelleri de özelleştirildi. Kamu tekelleri piyasa tekeli oldu ve oligopol piyasa yapısı oluştu.

Uygulama gelişmekte olan ülkelerde halkın refahını düşürdü. Özelleştirmenin halkın refahını artırması için şu sorulara pozitif cevabı olmalıdır;

*Özel girişimci, ürünü daha düşük fiyata üretecek mi? Bu ürün tüketiciye daha ucuza satılacak mı?

*Daha yüksek üretim elde edilecek mi?

*Daha iyi kalite ve ürün çeşidine ulaşılacak mı?

*Daha çok yenilik yapılabilecek mi?

*Özelleştirme önceki duruma göre, çalışanlara, üreticilere, ihracata ve vergi mükelleflerine ilave yarar sağlayacak mı?

Gelişmekte olan ülkelerde bu özelleştirme için negatif cevaplar oluştu. Türkiye'yi örnek verebiliriz.

Mal ve hizmet fiyatları arttı.

Telekom bir kamu tekeli iken uzun yıllar özel tekel oldu. Tüketici, internet gibi araçları daha zor ve daha pahalı kullandı.

Kağıt üreticisi SEKA özelleştirildi. Özel sektör, 2012 yılına kadar aşırı değer kazanmış olan TL nedeniyle üretim yerine ithalatı tercih etti. 2018 ve önceki birkaç yıl

öncesinden başlayarak, TL değer kaybedince bu defa ithalat pahalı geldi ve Türkiye kağıt kıtlığı yaşadı.

Et ve Balık Kurumu, üreticiyi istismar etmeden malı uygun fiyata alıyor, üzerine işletme maliyeti koyarak tüketiciye ucuz fiyata satıyordu. Et Balık Kurumu özelleştirildi, aracılar üreticinin malını ucuza kapattı. Hayvancılık geriledi. Aynı aracılar et fiyatını artırdı. Et ithal etmek zorunda kaldık. Toplumun et tüketimi düştü.

Özelleştirilen şirketleri alanlar, bunların arsasını ve yatırımlarını değerlendirdi. Üretim yapılmadı ki, beklenen yenilik ve kalite de olsun.

Elektrik ve doğal gaz daha pahalı oldu.

Enerji, ulaştırma ve haberleşme sektörleri, tüm ülkeye yayılan altyapı yatırımları gerektirir. Ayrıca bu yatırımlar tekel niteliğinde olur. Bu tür büyük ölçekli yatırımlar için piyasa ekonomisi yeterli kaynak ayırmakta zorlanabilir. Kaldı ki yeterli sermayeye sahip olan piyasa ekonomisi üretici birimleri piyasada tekeldir.

İşsizlik arttı.

Örnek olarak SEKA özelleştirilmeden önce 1.359 çalışana sahipken, özelleştirme sonrası işçi sayısı 514'e; Kardemir'deki işçi sayısı 5.417'den 3.919'a, SEKA Bolu İşletmesinde 247'den 71'e; özelleştirilen çimento fabrikalarında toplam 6.737'den 3.087'e; PETLAS'da 1.102'den 471'e; Petrol Ofisi'nde 3.822'den 1.029'a düştü.

Devlet dışlandı ve Devlet-Piyasa optimal dengesi bozuldu. Kamu hizmetleri aksadı.

Devlet tekelleri, enerji dağıtım gibi imtiyazlar özel sektöre geçince, Tank Palet Fabrikası gibi kritik işletmeler özelleştirilince, hem oligopol piyasa yapıları, monopolleşme ve tekelleşme oluştu, hem de ülkenin stratejik hareket kabiliyeti daraldı.

Söz gelimi Türkiye'de Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2017 yılı imalat sanayiinde yoğunlaşma oranına göre imalat sanayinin yüzde 25'inde yüksek oranlı yoğunlaşma olduğunu açıkladı.

İmalat sanayiinde 103 sınıfta çok yüksek, 72 sınıfta yüksek yoğunlaşma var.

Piyasada temel eczacılık ürünleri üretiminde ve malt imalatında 1, motorlu ve havalı el aletleri üretiminde 2, elektrik enerjisi iletiminde 3, margarin yağ imalatı, kok fırını ürünleri imalatı, askerî araçlar imalatı ve gaz imalatında 5, dış cam imalatında 6 firma var.

Eğer üç-beş firma, toplam üretimin yüzde 100'ünü veya yüzde yüze yakın bir kısmını üretiyor ise, bunun teknik adı "Oligopol"dur.

Özelleştirme yoluyla halkın malı siyasi popülizme gitti. Halk yoksullaştı. Yandaşlar zenginleşti.

2022 yılındayız. Siyasi iktidar, özelleştirmeyi ve özelleştirme gelirlerini, medya sektörüne, iş çevrelerine, altyapı ve inşaat firmalarına, Diyanet İşlerine yüksek oranda gelir ve servet transferi için kullandı. İktidar tipi özelleştirme Türkiye'nin ağır bir ekonomik bunalıma girmesinin nedenlerinden birisidir.

Gelişmekte olan ülkelerde özelleştirme uygulamaları, hem piyasa yapısını bozdu, hem halkın refahını düşürdü. Kalkınmayı engelledi.

Meksika'da, Carlos Slim'e neredeyse tüm telefon hizmetlerinin kontrolü verildi ve kısa sürede dünyanın en zengin adamı oldu.

Türkiye'de iktidar değişirse, uğraşması gereken bir problem de özelleştirmenin getirdiği maliyetleri çözmek ve bu maliyetleri telafi etmek olacaktır.

16 Kasım 2022, Çarşamba

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

PKK'ya 'terörist' demekten neden çekiniyorsunuz?

Taksim İstiklal Caddesi'ndeki bombalı saldırı, güvenlik ve istihbaratın önemini bir kez daha ortaya koydu. Bombayı yerleştiren 23 yaşındaki kadın terörist **Ahlan Albashir**, aylar önce kocası kılığında bir kişiyle Esenler'de tekstil atölyesinde işe başlamış. Sürekli makyajlı ve bakımlı. Kimseyle konuşmuyor, sadece telefonuyla ilgileniyor. PKK'lı terörist tipine uymadığı için kimse şüphelenmiyor. PKK'nın da zaten bu yüzden **Albashir**'i tercih ettiği anlaşıyor.

İstihbarat birimleri, yüzlerce güvenlik kamerasını kare kare inceledi. Saldırıyı gerçekleştiren terörist 10 saat içinde titiz bir çalışmayla yakalandı. İçişleri Bakanı **Süleyman Soylu**'nun da söylediği gibi **"200 saldırı başarılı bir şekilde önlendi"**, ancak maalesef son saldırı içimizi yaktı. Burada istihbarat ve güvenlik birimlerimizin başarısının altını çizmekte fayda görüyorum. Gerçekten teröre karşı insanüstü bir mücadele veriyorlar.

Saldırıdan sonra 50 kişi gözaltına alındı. Bugünkü Sabah Gazetesi'nde saldırı emrini veren isimleri ve birçok detayı ilk kez okuyacaksınız.

Emniyet ve istihbarat birimlerinin yaptığı açıklamalarda tüm delillerin PKK terör örgütüne uzandığını görüyoruz. Ancak bazıları nedense **"PKK"** demekten özenle kaçınıyor. MHP Lideri **Bahçeli**'nin de söylediği gibi **"Terör diyorlar ama PKK diyemiyorlar"**.

Hep bir ağızdan sosyal medyada PKK'yı aklama gayretine giriştiler. İstihbarat birimlerinin açıklamalarının, telefon tapelerinin, yakalanan 50 kişinin örgüt bağlantılarının bunlar için bir anlamı yok.

MUHALEFET GERÇEĞİN ÜSTÜNÜ ÖRTÜYOR

6'lı masanın gizli ayağı HDP rahatsız olmasın diye PKK'ya **"katil"** diyememek muhalefetin ayıbı. FETÖ, HDP ve CHP medyası da ısrarla son kanlı saldırıdaki PKK

parmağını perdelemeye çalışıyor. Gerçek tüm yönleriyle birkaç güne kadar netleşecek. Ama muhalif basının ne yazık ki gerçeği görmek veya ortaya çıkarmak gibi bir kaygısı olduğunu düşünmüyorum. Onların yalanlarına inanmaya dünden razı bir potansiyel olduğu sürece bu yalanlarını sürdürmeye devam edecekler.

Karşımızda FETÖ ve PKK'yı himaye eden ve maalesef bizimle müttefik olduğunu öne süren ABD var. Endonezya'da Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın karşısında oturup çekinmeden taziye dileklerinde bulunan ABD lideri **Biden** var.

Sadece sosyal medyada kinlerini kusan ve yalanlarıyla milleti kandırmaya çalışan PKK ve FETÖ ile mücadele etmiyoruz. Bunların maşa olduğunu hepimiz biliyoruz. Bizim asıl mücadelemiz bunları himaye edenlerle. Allah'tan sık sık bunları deşifre eden ve ikiyüzlü tutumlarını suratlarına vuran bir Cumhurbaşkanı'mız var. Milletimize geçmiş olsun. **Atatürk**'ün bir sözüyle bitireyim: "**Ne mutlu Türküm diyene.**"